

3. Інформаційна база та статистичні дані [Електронний ресурс] // ПАТ "Українська біржа". - Режим доступу : www.ux.ua.

4. Минасов О. Ю. Факторы, влияющие на рыночную стоимость акций российских предприятий / О. Ю. Минасов // Московский оценщик. - 2001. - № 4. - С. 2-23.

5. Переяслова И. Г. Статистика / И. Г. Переяслова, Е. Б. Колбачев, О. Г. Переяслова. - Ростов н/Д : Феникс, 2003. - 288 с.

6. Политическая экономия / Академия наук СССР. - М. : Политическая лит-ра, 1954. - С. 175.

7. Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні": Закон України

№ 3332-VI від 12 травня 2011 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3332-17>.

8. Черемісіна С. Оцінка факторного впливу на інвестиційну привабливість виноградо-виноробного підприємства / С. Черемісіна, Г. Кальонова // Економічний аналіз : зб. наук. праць / [редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін.]. - Тернопіль : Вид-во Тернопільського національного економічного ун-ту "Економічна думка", 2010. - Вип. 7. - С. 211-215.

9. Эрлих А. А. Технический анализ товарных и финансовых рынков / А. А. Эрлих. - М. : ИНФРА-М, 1996. - 176 с.

10. Tewels R. The Stock Market / R. Tewels, T. Tewels, E. Bradley. - New York : John Wiley & Sons Inc., 1997. - P. 487-500.

O. Khasanova

FACTORS OF INFLUENCE ON MARKET CAPITALIZATION AND INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF PUBLIC JOINT STOCK COMPANIES IN THE CURRENT ECONOMIC CONDITIONS

The article deals with a set of factors impact on market capitalization and investment attractiveness of public joint stock company in the current economic conditions, built a structural classification of impacts.

Key words: market capitalization, investment attractiveness, influence, stocks, stock market, public joint stock company

© О. Хасанова

Надійшла до редакції 22.09.2011

УДК 378.147.007:316.774 (477)

ПІДГОТОВКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ КАДРІВ ДЛЯ ДРУКОВАНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ: ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА (1997-2000 рр.)

ВАЛЕРІЙ ГАЙДАМАКА,

*старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та психології
Донецького інституту психології і підприємництва*

У статті висвітлюються аспекти підготовки журналістських кадрів для друкованих засобів масової інформації в Україні на прикладі Інституту журналістики Київського університету ім. Т. Г. Шевченка в 1997-2000 рр.

Ключові слова: журналістські кадри, освіта, навчальні плани, програми, виробнича практика, кафедра, Інститут журналістики.

Постановка проблеми. Історія підготовки журналістських кадрів для друкованих засобів масової інформації в перші десятиліття існування незалежної України з ряду причин не стала об'єктом спеціального наукового вивчення. Проте журналістів за їхній суттєвий вплив на розвиток українського суспільства неофіційно називали "четвертою владою", а журналістику в усьому світі визнають одним із найдинамічніших громадських інститутів, призначення якого - миттєво реагувати на будь-які зміни соціальних реалій.

Неможливо уявити модель окремого існування журналістики від суспільства й навпаки, бо вони постійно перебувають у тісному зв'язку, органічно доповнюючи одне одного. Але для ефективного симбіозу в усі часи була потрібна важлива умова: журналісти мають постійно вдосконалювати свої знання та навички відповідно до трансформації життя та вимог суспільства. Зрозуміло, що вирішення цього питання починається зі змісту навчання майбутніх журналістів, до того ж якісний розвиток інноваційних моделей освітянських процесів

№ 6 (113) вересень-жовтень 2011 р.

повинен мати у своїй основі історичну складову попереднього досвіду.

Стаття є продовженням попередньої публікації "Підготовка журналістських кадрів для друкованих ЗМІ в Україні: Інститут журналістики Київського університету ім. Т. Г. Шевченка (1993-1997 рр.)" [1]. У ній йшлося про створення та концептуальний розвиток окремого підрозділу КДУ ім. Т. Шевченка - Інституту журналістики (надалі ІЖ), а також про перехід на новий, докорінно змінений порівняно з радянським часом, зміст та рівень вітчизняної журналістської освіти в Україні.

У статті вперше розглянуто та проаналізовано невідомі та маловідомі факти подальшого розвитку Інституту журналістики в 1997-2000 рр. Показано, як журналістська освіта в ІЖ динамічно змінювалася відповідно до вимог українського суспільства того часу.

Аналіз публікацій із цієї проблеми показав, що темі журналістської освіти в 1997-2000 рр. в ІЖ були присвячені лише окремі наукові праці, які, в основному, зосереджувались на окремих проблемах підготовки вітчизняних журналістів. Серед них заслуговують на увагу статті В. Різуна [2]; В. Різуна, Б. Чернякова [3]; С. Квіта [4]. Але найбільш вагомими джерелами, які розкрили проблему підготовки журналістських кадрів в ІЖ, є архівні документи Київського університету ім. Тараса Шевченка. На жаль, ці документи не були використані в зазначених дослідженнях.

Мета статті - на основі аналізу літератури та архівних даних дослідити особливості підготовки журналістських кадрів у 1997-2000 рр., увести в науковий обіг нові матеріали з історії української журналістської освіти.

Виклад основного матеріалу. У 1997 році на тлі утворення в Україні нових факультетів і кафедр з підготовки журналістських кадрів ІЖ залишався провідною вітчизняною школою журналістики. Для того щоб мати й надалі такий статус, колективу доводилося вирішувати багато задач, пов'язаних із різними напрямками життєдіяльності Інституту, у першу чергу, із якісною організацією навчально-виховного процесу.

Так, на початку 1997 року постала гостра проблема відбору абітурієнтів. Справа полягала в тому, що з 1993 року ІЖ повнювався такими групами нових студентів, як переможці конкурсу "Шанс", слухачі підготовчого відділення та переможці вступних екзаменів, які мали солідний творчий доробок у вигляді публікацій у газетах та журналах, текстів для радіо й телебачення, сценаріїв, цікавих фотографій тощо [Там само]. Ці матеріали дозволяли викладачам мати більш глибоке уявлення про творчі можливості окремого абітурієнта, рівень його професійної орієнтації та загальної культури. Але сталося так, що протягом 1995/96 н. р. з'явилася інформація про зловживання навколо конкурсу "Шанс". Щоб виключити неналежні підходи до цієї проблеми та упорядкувати питання, колектив кафедри періодичної преси вирішив, що доцільним буде брати участь у проведенні цього конкурсу разом зі Спілкою журналістів України та Міносвіти, але не так як раніше, коли переможці зараховувалися без вступних іспитів, а допускати призерів до вступних іспитів без проходження творчого конкурсу [5]. Зрозуміло, що такі кроки позитивно позначилися на іміджі ІЖ у подальшому. За архівними даними, у 1998/99 н.р. набір студентів збільшився на 50 осіб [6].

Завдяки закладеній у перші роки існування ІЖ сучасній основі підготовки журналістських кадрів [1] позначився прогрес не тільки в навчанні студентів, але й атестації їхньої практики - найважливішої складової навчального процесу журналістів. За станом на 23 лютого 1998 року було не атестовано лише 10 осіб, що становило 2 % від загальної кількості студентів, які були охоплені всіма видами практики (для порівняння в 1997 році цей показник складав 3,5 %) [7].

Виявилися цікавими й результати захисту дипломних робіт бакалаврів у червні 1998 року: із 94 допущених до захисту і захищених дипломних робіт 6 студентів одержали "Відмінно з відзнакою" - саме така неординарна оцінка рівня знань була вперше зафіксована в архівних документах, 84 студенти одержали "Відмінно" і лише 4 - "Добре".

За висновками державної екзаменаційної комісії, студенти виявили ґрунтовні знання з основ журналістики, історії української журналістики й літератури, газетних жанрів, організації роботи засобів масової інформації, журналістської майстерності й видавничої справи, мови та стилістики ЗМІ. За незначним винятком дипломні роботи мали солідні творчі доробки, які свідчили про готовність молодих спеціалістів до праці. Рівень підготовки випускників 1998 р., за оцінкою фахівців, максимально можливо наближався до сучасного рівня [8].

Суттєвий крок щодо виконання головних напрямків концепції розвитку ІЖ було зроблено 28 листопада 1998 року. Учена рада розглянула актуальне для журналістів питання про навчальну газету "Молодий журналіст", загальне призначення якої - бути не тільки двигуном та дзеркалом навчально-виховної роботи, але й сприяти виконанню практичної підготовки сучасних фахівців. Передбачалося три етапи становлення газети: перший етап часопису - щомісячник, другий - двотижневик, а з нового 2000 р. - тижневик. Обсяг до 8 шпальт. У створенні її мали брати участь як викладачі, так і студенти. Для більш ефективної роботи організували студентський секретаріат і дві зміни редакції. У кожного члена редакції було щонайменше два дублери, яких він мав самостійно готувати. Таким чином, засновники видання гарантували позитивні результати наукової та навчально-практичної роботи студентів без відриву від виробництва. Це сприяло більш якісній підготовці майбутніх журналістів.

Перше число "Молодого журналіста" вийшло в січні 1999 року й висвітлювало перебіг та результати виробничої практики студентів усіх курсів під гаслом: "Професіоналізм починається сьогодні". Друге число вийшло в лютому. Його зміст складався з матеріалів контрольних завдань зі спеціалізації 2 і 3 курсів. Зауважимо, що студентські роботи в газеті автоматично зараховувалися як контрольні завдання зі спеціалізації і як матеріали виробничої практики. Тобто друкуватися в студентській газеті стало престижною справою.

Одночасно змінилися підходи до організації практики студентів. Керівництво ІЖ вирішило зробити процес практикування студентів безперервним, щоб, повертаючись з ознайомчої практики, вони відразу ж включались у навчальну, а навчальна плавно перетікала у виробничу тощо. Прийняття такого рішення не тільки зістикувало всі види практики, суттєво поліпшило її матеріально-технічне забезпечення та по-

повнило банк сучасної програмно-методичної літератури, але й посилювало авторитет керівників практики, бо вони стали залучати до активної праці зі студентами тих викладачів, які постійно співпрацювали зі ЗМІ та мали змогу допомагати в працевлаштуванні своїх учнів [9].

Весною 1999 року навчальні плани для бакалаврів, спеціалістів та магістрів за спеціальністю 6.030200 (бакалавр), 7.030201 (спеціаліст), 8.030201 (магістр) журналістики на 1999/2000 н.р. знову зазнали істотних змін (попередні мали місце в 1994/95 н.р.). Так, на першому курсі були введені нові курси "Основи ринкової економіки" та "Економіка сучасного сільськогосподарського виробництва". На другому - "Сучасні зарубіжні засоби інформації". На третьому - практичні заняття "Робота у творчих майстернях і студіях" та введено спецкурс за вибором "Національна ідея в українській періодиці". На четвертому - "Безпека життєдіяльності", а залік із курсу "Правові основи діяльності ЗМІ" змінено на екзамен. На п'ятому курсі введено новий курс "Дисципліни спеціалізації" та спецкурси за вибором: "Українське державотворення і ЗМІ", "Організація нового видання та маркетинг". Але найбільших змін у навчальних планах зазнали магістри. Для них було введено курси "Управління державними та недержавними ЗМІ", "Українська еліта. Державна кадрова політика та механізм її реалізації", "Менеджмент у практиці редакційної роботи", "Дисципліни спеціалізації" та спецкурси за вибором: "Українське державотворення і ЗМІ", "Організація нового видання та маркетинг" [10].

Суттєвими кроками в розвитку ІЖ у цьому ж році стали ще дві важливі події. По-перше, було утворено нову кафедру організації масово-інформаційної діяльності. І хоча кафедра знайшла своє місце в системі наукових структур як підрозділ із підготовки організаторів масово-інформаційного виробництва лише восени 2000 р., для колективу ІЖ ця подія стала видатною, бо з 1990 року кількість кафедр залишалась незмінною [11]. По-друге, була відкрита нова спеціальність "Видавнича справа та редагування" [12], на яку вже восени 1999 року здійснили перший набір студентів. Ці зміни стали початком виникнення двох відділень ІЖ, які готували журналістські кадри - 1) журналістики і 2) видавничої справи та редагування [13].

13 листопада 1999 року пішов із життя відомий український письменник, учений-новатор новітньої вітчизняної журналістики, директор Інституту журналістики Київського університету ім. Тараса Шевченка, завідувач кафедри періодичної преси, академік Академії наук вищої школи України Анатолій Захарович Москаленко. Його найбільш вагомими працями, які за суттю й змістом докорінно відрізнялися від радянських підручників з однойменними назвами, були "Основи журналістики", "Сучасна журналістика", "Теорія журналістики".

Перед журналістським колективом постало гостре питання про вибори нового директора та нового завідувача кафедри періодичної преси, які змогли б не тільки керувати, але й надалі поступово втілювати в життя творчі ідеї, які запропонував А. З. Москаленко.

Рішенням кафедри періодичної преси від 26 листопада ректорові Київського університету ім. Т. Г. Шевченка було рекомендовано на посаду заві-

дувача кафедри періодичної преси кандидата історичних наук, доцента Т. О. Приступенко, а на посаду директора Інституту журналістики - доктора філологічних наук, професора В. Ф. Іванова [14]. Однак, на початку січня 2000 року на Великій ученій раді університету більшість присутніх проголосувала за професора Різуна Володимира Володимировича. Ректор університету 10 січня 2000 року підписав із ним контракт. Завідувачкою кафедри періодичної преси було обрано Приступенко Тетяну Олегівну [15].

Перші кроки новообраного директора торкалися кадрових питань і мали на меті забезпечення ефективної управлінської структури Інституту. За короткий строк планувалось оновити колектив за рахунок молодих кандидатів і докторів наук. Один із напрямків удосконалення навчального процесу зводився до принципового питання розмежування в навчальному плані навчальної та виробничої практики, а також розмежування семінарських, практичних і лабораторних занять. Крім того, була чітко визначена позиція в питанні наукової роботи: наука від навчального процесу і для навчального процесу. Магістральною темою колективних досліджень стало вивчення сучасного журналістського й редакційного досвіду, проведення моніторингу засобів масової інформації з метою створення типового портрета журналіста, редактора, видавця, тобто створення моделі саме сучасного спеціаліста, на якого чекало суспільство, типової моделі організації редакційної роботи на основі новітніх технологій. Крім того, до семи існуючих кафедр планувалось додати (створити) ще одну - кафедру журналістикознавства [16].

Повертаючись до поточних подій, відзначимо цікаву інформацію щодо демократичного підходу до трудової та навчальної дисципліни в ІЖ. Представники деканату в 1999 році протягом семестру майже щодня перевіряли наявність студентів і викладачів на лекціях і на семінарах. Реакція на такі явні перегини не змусила себе довго чекати. На засіданні кафедри періодичної преси, яке відбулося в січні 2000 р. визначили, що це нововведення вносило в трудову атмосферу небажані негативні емоції, тому колектив кафедри звернувся до нового керівництва ІЖ з проханням подібну практику контролю змінити. У той же час було зазначено, що навіть за такого суворого контролю мали місце зриви занять із боку викладачів. На одного з порушників до навчальної частини навіть надійшов лист від студентів із проханням замінити викладача через профнепридатність. Питання було вирішено демократично в найближчий час [17].

Аналізуючи 2000 рік, слід зазначити, що він залишився в історії ІЖ роком упровадження багатьох суттєвих змін, доповнень та нововведень, за яких колектив працював, займався наукою та вдосконалював навчальний процес.

По-перше, для ефективного проведення навчально-виховної роботи були створені департаменти, які опікувалися окремими питаннями, а саме: департамент роботи з абітурієнтами; навчальної роботи, практики, наукової роботи студентів; гуртожитками, профілакторієм, департамент медичного забезпечення та профспілки; окремий відділ відповідав за зв'язки з іншими навчальними закладами, які готували журналістів та редакторів; працювали творчо-професійні дискусійні клуби, установлювалися зв'язки з видавництвами, інформаційними агентствами, постійно вівся пошук робочих місць тощо.

По-друге, для більшої ефективності виховна робота в ІЖ була розмежована за такими основними напрямками: професійне виховання, громадське, правове, політичне, економічне, трудове, екологічне, національно-патріотичне, корпоративне, етичне, естетичне та фізичне виховання [18].

По-третє, для задоволення попиту суспільства в журналістських кадрах (за радянських часів не було вузьких спеціалізацій, таких як журналіст-оглядач, журналіст-економіст, журналіст-політолог та ін.), підвищення рівня їх підготовки у квітні 2000 р. учена рада затвердила новий перелік дисциплін спеціалізацій, які використовувалися в підготовці журналістів для друкованих ЗМІ. Серед них: "Журналістика і політика", "Журналістика та екологія", "Журналістика і наука", "Журналістика та економіка", "Журналістика і культура", "Журналістика та релігія", "Журналістика і державна безпека", "Журналістика і право", "Журналістика та освіта", "Журналістика і спорт", "Журналістика і проблеми молоді" тощо [19].

По-четверте, попри те, що Державним бюджетом 2000 року на науку було заплановано витрати 1,28 % ВВП (для порівняння, у 1996 році - 1,45 %, у 1999 році - 1,37) і за фактичним загальним обсягом фінансування упродовж 1999 року ІЖ перебував на 21 місці, Інститут був на першому місці в Україні за кількістю виданих монографій, на другому - за кількістю виданих наукових статей, на третьому - за кількістю виданих підручників. Основний напрямок наукової діяльності формувалася на основі наукових тем, об'єднаних в єдине річище наукової школи ІЖ. До діючої наукової теми "Вільні ЗМІ у демократичному суспільстві" було запропоновано ще дві нові: "Моніторинг та інформаційне моделювання ЗМІ", "Сучасні видавничі українські стандарти".

Наукова діяльність ІЖ зосередилася на оптимізації кафедральних планів, тематики курсових, бакалаврських, дипломних, магістерських робіт з основних напрямків та тем Інституту. Студенти активно залучалися до наукової роботи за принципом: студентська наука - невід'ємний складник навчання. В ІЖ періодично друкувались такі наукові видання: "Вісник Інституту журналістики"; "Наукові записки Інституту журналістики"; "Кафедральні монографії" (один раз на рік); кафедральні збірники наукових статей; спільний журнал від науково-методичної комісії, присвячений науково-педагогічним технологіям [20].

За словами проф. В. В. Різун, підготовчий етап формування української наукової школи у 2000 році закінчився. Науково-атестаційна діяльність спеціалізованої вченої ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій, яка була створена 18 років тому, сприяла нарощенню кадрового потенціалу кращих учених у галузі журналістики, дослідників масово-комунікаційних процесів, викладачів вищої школи. За час існування ради атестацію пройшли 130 учених з України, Молдови, Білорусі, Росії та інших країн. У період 1993 - 2000 рр. було захищено 42 докторських та кандидатських дисертацій [21].

У 2000 році вчена рада ІЖ складалась із 18 осіб. Наукову та викладацьку діяльність здійснювали 13 професорів і 25 доцентів. На стаціонарі навчалося 523 студенти, на заочному відділенні - 326 [24]. За новим навчальним планом банк аудиторних годин в ІЖ становив 26 тис. 298 год. На одного викладача припадало приблизно 1073 години. Мінімальний обсяг навчального навантаження (годин) у 2000 році складав [25]:

Посада	Загальне	Аудиторне
Аспірант	800	400
Доцент	700	350
Професор	600	300
Завкафедри	500	250

Дипломи журналістів ІЖ Київського університету ім. Т. Шевченка у 1991-2000 роках отримали 899 осіб: 1991 р. - 74 особи; у 1992 - 83; у 1993 - 93; у 1994 - 103; у 1995 - 96; у 1996 - 88; у 1997 - 79; у 1998 - 95; у 1999 - 101; у 2000 - 87 осіб [26].

Із такими показниками Інститут журналістики Київського університету ім. Т. Г. Шевченка продовжив свою місію в справі підготовки журналістських кадрів у новому тисячолітті.

Висновки

Наприкінці 90-х років ХХ ст. Інститут журналістики Київського університету ім. Тараса Шевченка став важливим фактором підготовки журналістських кадрів для друкованих ЗМІ України. Про це свідчать факти комплексного виконання концепції розвитку ІЖ у досліджуваній історичній період та приклади новаторських підходів як до теоретичної навчальної підготовки, так і до виробничої практики, завдяки яким студенти-журналісти отримали можливість усебічної підготовки до практичної роботи в засобах масової інформації.

Підготовчий період ІЖ у 1999 році результативно закінчився. Період розвитку ІЖ розпочався з відкриття нової кафедри організації масово-інформаційної діяльності та першого набору студентів у 1999 р. на спеціальність "Видавнича справа та редагування", що стало початком виникнення двох відділень ІЖ - журналістики й видавничої справи та редагування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гайдамака В. Підготовка журналістських кадрів для друкованих ЗМІ в Україні: Інститут журналістики Київського університету ім. Т. Г. Шевченка (1993-1997 рр.) / В. Гайдамака // Схід. - 2011. - № 4 (111). - С. 87-91.
2. Різун В. Про підготовку редакційно-видавничих працівників в Інституті журналістики / В. Різун // Український журналіст - 97 : матеріали науково-практичної конференції / [за заг. ред. А. Москаленка]. - К. : Центр вільної преси, 1997. - С. 48-49.
3. Різун В. Здобутки українського журналістикознавства в Київському університеті / В. Різун, Б. Черняков // Українське журналістикознавство. Дисертаційні дослідження 1982-2000 рр. : бібліографічний покажчик. - К. : 2000. - 63 с.
4. Квіт С. Виховання сучасного журналіста і типологія синтетичного мислення: есеїзм і постмодернізм / С. Квіт // Українська журналістика - 99 / [за заг. ред. А. Москаленка]. - К. : Центр вільної преси, 1999. - С. 71-73.
5. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Спр. 15-1-17. - Протокол засідання кафедри періодичної преси № 7 від 14 березня 1997 р.
6. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 5 від 19 січня 1998 р.
7. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 8 від 24 квітня 1998 р.
8. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 11 від 30 червня 1998 р.
9. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 5 від 26 листопада 1998 р.
10. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 11 від 31 травня 1999 р.

№ 6 (113) вересень-жовтень 2011 р.

11. Інституту Журналістики - 60! / [упорядник В. Є. Шевченко ; за заг. ред. В. В. Різун]. - К. : ІЖ, 2007. - 48 с.
12. Тимошик М. Видавнича справа та редагування - нова спеціальність напрямку "Масова комунікація" / М. Тимошик // Пам'ять століть. - 2007. - № 3. - С. 22-23.
13. Різун В. Київська школа журналістики: у просторі і часі / В. Різун // Пам'ять століть. - 2007. - № 3. - С. 13.
14. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Спр. 15-1-20. - Протокол засідання кафедри періодичної преси № 3 від 26 листопада 1999 р.
15. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради Інституту журналістики № 3 від 10 січня 2000 р.
16. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 4 від 31 січня 2000 р.
17. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Спр. 15-1-20. - Протокол засідання кафедри періодичної преси № 5 від 31 січня 2000 р.
18. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 6 від 27 березня 2000 р.
19. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 7 від 7 квітня 2000 р.
20. Чекмишев А. В. Про основні напрями наукової діяльності Інституту журналістики на 2000-2003 роки / А. В. Чекмишев // Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 5 від 28 лютого 2000 р.
21. Різун В. Здобутки українського журналістикознавства в Київському університеті / В. В. Різун // Українське журналістикознавство. Дисертаційні дослідження, 1982-2000 рр. : бібліографічний покажчик. - К., 2000. - 63 с.
22. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Спр. 15-1-21. - Протокол засідання кафедри періодичної преси № 1 від 8 вересня 2000 р.
23. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Спр. 15-1-21. - Протокол засідання кафедри періодичної преси № 2 від 9 жовтня 2000 р.
24. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 5 від 28 лютого 2000 р.
25. Архів КНУ ім. Т. Г. Шевченка. - Протокол засідання вченої ради № 8 від 24 квітня 2000 р.
26. Горлов А. Уроки журналістики і життя / А. Горлов, М. Сорока. - К. : ВАТ "Видавництво "Київська правда", 2002. - 328 с.

V. Haydamaka

TRAINING FOR JOURNALISTIC OF MEDIA IN UKRAINE: INSTITUTE OF JOURNALISM OF UNIVERSITY. TARAS SHEVCHENKO (1997-2000)

The article highlights aspects of journalism training personnel for the mass media in Ukraine by the example of the Institute of Journalism of University. Shevchenko in 1997-2000

Keywords: *journalistic staff, education, curricula, programs, work placements, Department, Institute of Journalism.*

© В. Гайдамака

Надійшла до редакції 06.10.2011

УДК 94 (438)"1918-1939"

ІДЕЇ МЕСІАНСТВА "ВЕЛИКОЇ ЕМІГРАЦІЇ" В КОНЦЕПЦІЇ ПРОМЕТЕЇЗМУ ПОЛЬЩІ 20-30-х рр. ХХ ст.

ВОЛОДИМИР КОМАР,

*кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії слов'ян
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*

Розкрито вплив ідей "Великої еміграції", зокрема А. Міцкевича, на формування концепції прометеїзму, яка передбачала розпад СРСР на окремі національні держави з перспективою їх об'єднання у федерацію з Польщею.

Ключові слова: *месіанство, прометеїзм, "Велика еміграція", концепція прометеїзму, А. Міцкевич.*

Постановка проблеми та стан її вивчення. У 1795 р. розпочався період бездержавного існування Польщі, що була поділена між "трьома чорними орлами" - Росією, Австрією та Прусією. Після краху Речі Посполитої поляки пережили велике потрясіння, але й одночасно великий духовно-патріотичний підйом, що особливо проявився в еміграції у Франції.

У цей період прометеїзм став ідеєю бунту проти іноземних поневолювачів. Польща, як титан Прометей, повстала проти несправедливості й закликала до національно-визвольної боротьби народи, які перебували під гнітом Російської імперії. У польській політичній думці вперше ці ідеї прозвучали у книзі Юзефа Павліковського, виданій у 1800 р. Як ідео-

№ 6 (113) вересень-жовтень 2011 р.